Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 366/2014
12.03.2015. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца В.Ж. из Б., Ул. …бр…, чији су пуномоћници М.А. и Д.К., адвокати из Б., против туженог ЈП ПТТ Саобраћаја „Србија“ – Београд, Таковска бр. 2, чији је пуномоћник А.П., адвокат у Б., ради поништаја одлуке и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4397/11 од 11.06.2013. године, у седници већа одржаној 12.03.2015. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4397/11 од 11.06.2013. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог општинског суда у Београду П1 266/05 од 12.12.2008. године, исправљеном решењем Првог основног суда у Београду П1 208/10 од 22.08.2011. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништено решење туженог бр. 2002-22432/4 од 17.05.2002. године, о престанку радног односа и отказ уговора о раду бр. 2002-22432/1, а тужени је обавезан да тужиоца врати на рад и распореди на радно место пре престанка радног односа, као и да тужиоцу накнади материјалну штету на име изосталих зарада у периоду од 17.05.2002. године до 31.10.2002. године у укупном износу од 152.029,94 динара са законском затезном каматом на појединачне новчане износе, ближе описано у том ставу. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 131.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4397/11 од 11.06.2013. године, ставом првим изреке потврђена је пресуда Првог општинског суда у Београду П1 266/05 од 12.12.2008. године, исправљена решењем Првог основног

суда у Београду П1 208/10 од 22.08.2011. године у делу става првог за поништај решења о престанку радног односа, накнаду материјалне штете са законском затезном каматом и ставу другом њене изреке, а жалба туженог у том делу је одбијена као неоснована. Ставом другим изреке преиначена је пресуда Првог општинског суда у Београду П1 266/05 од 12.12.2008. године, исправљена решењем Првог основног суда у Београду П1 208/10 од 22.08.2011. године у осталом делу става првог њене изреке и одбијен је тужбени захтев тужиоца за враћање на рад и распоред на радно место пре престанка радног односа. Ставом трећим изреке делимично је усвојен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби и обавезан је тужени да тужиоцу плати 69.104,00 динара. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби на име судске таксе за одговор на жалбу.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији у смислу члана 399. ЗПП-а („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09) који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из тачке 12. наведеног члана, на коју се ревизијом указује, јер је побијана пресуда јасна, разумљива, непротивречна изведеним доказима и може се са сигурношћу испитати. Другостепени суд је оценио релевантне жалбене наводе и пред тим судом није почињена повреда поступка из члана 372. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био распоређен на послове саветника директора Центра за стратегију, развој и инвестиције за које је прописана висока стручна спрема. Решењем од 02.04.2002. године и уговором о раду од 03.04.2002. године (под измењеним условима) тужиоцу је понуђено распоређивање на послове стручног референта за набавку и магацинско пословање. У време давања ове понуде тужиоцу, радно место саветника директора Центра за стратегију, развој и инвестиције није било укинуто. Тужилац има завршен Економски факултет и звање дипломираног економисте. За послове стручног референта за набавку и магацинско пословање прописана је висока стручна спрема, а то су послови које је обављао запослени Д.И. до 30.12.2001. године, када му је престао радни однос због стицања права на старосну пензију, док у периоду од 01.01.2002. године до 03.04.2002. године није било извршиоца на тим пословима. Тужилац је 13.05.2002. године одбио да прими решење од 02.04.2002. године и уговор о раду од 03.04.2002. године по којима би од 01.05.2002. године обављао послове стручног референта за набавку и магацинско пословање. Спорним решењем бр. 2002-22432/4 од 17.05.2002. године

утврђено је да тужиоцу престаје радни однос и отказује му се уговор о раду због одбијања да закључи уговор о раду под измењеним условима. На основу закљученог споразума о престанку радног односа од 10.11.2004. године тужилац и тужени су се спразумели да се раскине уговор о раду од 14.03.2002. године и анекс од 08.04.2004. године, закључно са 14.11.2004. године, што је последњи дан рада.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 103. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/01) када су усвојили тужбени захтев за поништај решења од 17.05.2002. године и за накнаду материјалне штете за период од 15.05.2002. године до 31.10.2002. године.

Одредбом члана 103. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/01), прописано је да послодавац може да понуди запосленом закључивање уговора о раду под измењеним условима (став 1); послодавац може да понуди закључивање уговора о раду у смислу става 1. овог члана, само из оправданог разлога (став 2); запосленом који одбије да закључи уговор о раду у смислу става 2. овог члана послодавац може да откаже уговор о раду (став 3).

Врховни касациони суд је нашао да је правилан закључак нижестепених судова да у конкретном случају није било места примени члана 103. Закона о раду, због чега је незаконито спорно решење од 17.05.2002. године. Наиме, послодавац је у смислу члана 103. Закона о раду овлашћен на измену уговора о раду који је закључен са запосленим, али је ограничен у томе да понуда за закључење измењеног уговора о раду мора бити дата само из оправданих разлога. Ако тих разлога нема до измене уговора о раду не може доћи, а оправданост разлога се цени у сваком конкретном случају. У овом случају нижестепени судови су правилно закључили да није била оправдана понуда туженог да са тужиоцем закључи уговор о раду под измењеним условима на основу кога би тужилац са послова саветника директора Центра за стратегију, развој и инвестиције био распоређен на послове стручног референта за набавку и магацинско пословање, зато што није било стварне потребе за тим распоређивањем тужиоца у потреби процеса и организације рада. Према наводима туженог тужиоцу је дата понуда за распоређивање, јер је било у припреми укидање Центра за стратегију, развој и инвестиције. Међутим, ово није оправдан разлог, нарочито у ситуацији да је само тужиоцу дата понуда за друго радно место и при утврђеној чињеници да су послови Центра остали, а да је Центар променио име у Дирекција за стратегију и развој према Правилнику о изменама и допунама Правилника о организацији рада од 11.01.2003. године, дакле, девет месеци после понуде дате тужиоцу за закључивање уговора о раду под измењеним условима. Имајући ово у виду нису основани наводи туженог о погрешној примени материјалног права.

Како је отказ уговора о раду дат тужиоцу незаконито, на основу члана 108. став 2. Закона о раду обавезан је тужени да му накнади материјалну штету у виду изгубљене зараде за период од 17.05.2002. године до 31.10.2002. године.

На основу члана 405. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.